

Gabriel Purcăruș a trăit experiența exilului cu ochii deschiși și inima neîmpăcată. El ni se prezintă ca un homo viator, care străbate oceanul dintre două continente: pe malul părăsit locuiesc, lăsate în urmă, iluziile juvenile, aspirațiile contrariate și idealul mereu mișcător, precum linia orizontului. Pe malul celălalt se desfată împăcarea cu o înțelepciune ludică, deopotrivă creștină și stoică. Din acest du-te-vino intelectual și sufletesc s-a născut o proză de idei plină de vivacitate bonomă, de ironie subțire și dialoguri (reale sau imaginare) pe care cititorul le parcurge bucuros, mulțumit să descopere, în fiecare pagină, sunetul autenticității necrispate. Cartea de față este manualul de supraviețuire al oricărui pelerin dornic să-și redobândească surâsul interior.

Teodor Baconschi

Arthur Danto vorbea într-o carte despre „transfigurarea banalului” prin artă. La jumătatea drumului între eseuri și povestiri autobiografice, autorul face exact acest lucru. Nenumărate familii exilate economic în anii 1990-2000 se vor regăsi în paginile pline de umor, nostalgie și înțelepciune care povestesc pățaniile sale în Canada, iar apoi redescoperirea Europei și a patriei. Fidelitatea cățelului Gogu sau achiziția unei automobile stau firesc lângă fine considerații despre corectitudinea politică. Un lucru e cert: Gabriel Purcăruș scrie cu haz despre teme grele și are adesea acea privire capabilă să transfigureze banalul.

Adrian Papahagi

Textele și cărțile domnului Gabriel Purcăruș sunt, dincolo de vigoarea morală care le animă, o mărturie lucidă și onestă asupra timpului nostru sleit de ideologia care desfigurează, progresiv și progresist, chipul societății în care ne e dat să trăim.

Surprinderea aproape fotografică a descompunerii firescului în varii registre ale realității imediate, infestate perfid de corectitudine politică și neomarxism aplicat, ne relevă o sumbră față a lumii actuale care tinde, în mod absurd, să devină preeminentă.

Exercițiul de realism elegant și pledoaria fină pentru valorile perene respinse azi de „omul recent” fac din povestea unei regăsiri depănate pe drumul către cea mai bună țară din lume o terapeutică bucurie. Inclusiv aceea de a descoperi alături de autor că „acasă” nu e un loc împuținat de limita geografică, ci o ideală stare de spirit conferită de bogăția lăuntrică, revărsată uneori generos într-o carte. O carte a cărei lectură dăruiește sentimentul întremător al unei datorii împlinite, probabil identic cu cel procurat de scrierea ei.

Vasile Bănescu

Povestirile conținute în acest volum sunt de o extraordinară fidelitate. Ele reflectă spiritul de observație fecund al autorului. Citindu-le, imaginația noastră este purtată de-a lungul unei circumstanțe nu întotdeauna favorabile și a unei vieți pline de aventuri. Este o operă fermecătoare, demnă de a fi inclusă în patrimoniul cultural românesc, poate chiar universal.

Politicul, în transpoziția sa pe mai multe continente cu realități specifice; religia ca busolă într-o lume tot mai stranie; viața de familie și căldura relațiilor umane își găsesc locul firesc în carte. Recomand cu căldură publicului cititor să se lase antrenat în realitatea fascinantă a căutării „țării celei mai bune din lume”.

Corneliu Chișu,
membru în Parlamentul Canadei

În această a doua carte a sa, Gabriel Purcăruș adună la un loc fărâme din existența sa de exilat, pentru a extrage din ele esența sentimentului de „acasă”. Ca un Ulise modern, autorul și-a petrecut ultimii 20 de ani navigând între mai multe țări și continente, revenind la țarm doar pentru a porni din nou în larg. Fie că se află în iernaticul Montreal sau în însorita Malaga, două lucruri par să-i fie totdeauna alături: spiritul critic și cățelul Gogu. Dacă primul îl determină să treacă lumea prin sită, cu bune și cu rele, al doilea îi aduce zâmbetul pe buze și-l învață despre bucurie, iubire și credință. Oscilând între tonul subiectiv și analiza obiectivă, între gravitate și lejeritate, punctate pe alocuri de umor, textele din această carte dau măsura unui autor înzestrat cu finețea observației și un evident talent de povestitor.

Simona Plopeanu, jurnalist, Canada

Această carte este o poveste de călătorie a spiritului în căutarea lumii ideale. Ea ne descrie în aparență pelerinajele autorului, dar ele își găsesc rezonanța în cele ale celui care le citește. Autorul își invită cititorul cu el

în călătorie, iar din când în când îl face să se întrebe dacă aceste trăiri nu îi sunt cumva familiare. Cum suntem cu toți călători pe acest pământ, această carte ne inspiră, pentru că ne propune o destinație în perpetuă mișcare, acompaniați de un ghid ce conduce un autobuz confortabil și care face pauze relaxante la momentul potrivit.

Ciprian Apetrei, scriitor, Franța

Așezat spiritual între Orientul contemplativ și Occidentul lucrativ, Gabriel Purcăruș ne oferă cronică dulce-amară a unei pasionante vieți de familie. Plimbat de soartă prin țări foarte diferite (România balcanică, Canada francofonă și Spania mediteraneeană), eroul nostru nu încetează să caute, pe urmele lui Don Quijote, secretul fericirii. Colecționar de trăiri, emoții (dar și pașapoarte), autorul este, totodată, un pelerin modern către Pământul făgăduinței. Care-i cea mai bună țară pentru un muritor de rând? Există, oare, un loc unde curge doar laptele, brânza și mierea? O fi așezată diaspora noastră românească în cea mai bună lume dintre lumile posibile? Merită să-ți părăsești meleagurile natale? Ar fi dezirabil să te întorci? Cum poți împăca apropierea cu depărtarea, proximitatea și intimitatea, orizontala cu verticala? Vei găsi un răspuns febril și onest (deși poate nu universal valabil) deschizând paginile acestei superbe cărți care-l consacără pe Gabriel Purcăruș ca pe un scriitor talentat și neodihnit al exilului post-decembrist.

Mihai Neamțu, Clubul Marilor Cărți

În această captivantă carte, Gabriel Purcăruș ne oferă un mănunchi de instantanee fotografice și autobiografice, în care sunt surprinse întâmplări semnificative pentru etapele unui traseu existențial pe care mulți dintre noi l-am parcurs pe drumul cuprins între colapsul comunismului național și falimentul moral al globalismului. Cu un acut simț al observației și cu fină (auto)ironie, autorul pune în lumină fațete ale vieții de fiecare zi din România, Canada și Spania, reflectând nu doar diferența specifică a locuirii în diverse colțuri ale „satului global”, ci și etapele unei pelerinaj lăuntric călăuzit de reperatele nesmintite ale credinței creștine.

Corneliu Berari, istoric

Scrisul lui Gabriel Purcăruș încântă și descântă deopotrivă. Cum? Simplu. El desfată mintea și inima cititorului prin verbul cald, ludic, direct și profund. Cartea devine perimetrul sublim al măritişului dintre „slova de foc” și „slova făurită”, fiindcă inspirația se simte și efortul se observă. Gabriel Purcăruș vindecă apoi rănilor pe care, vrem-nu vrem, emigrarea le încrustează adânc în inimi. Cuprinzătoare lecturi, experiența depărtărilor și adâncimea ideilor proprii se topesc în creuzetul unui volum atașant. Lectura textelor lui Gabriel Purcăruș produce faimosul „katharsis” aristotelic, pentru care-i suntem recunoscători. Începutul? Fermecător. Finalul? L-am savurat din plin. În sfârșit, Gabriel Purcăruș dăruiește și miturile noii Inchiziții seculare, înlocuindu-le cu povestea creștină despre originea și menirea divină a omului. Vibrant. Transformator. De neocolit!

Gabriel Braic, Clubul Marilor Cărți

ȚARA CEA MAI BUNĂ DIN LUME

---

povestea unei regăsiri

gabriel purcăruș

doxologia

2021

CUPRINS

Introducere.....	7
Băiatul care vindea desene	19
Înger păzitor.....	30
Birocrație	41
Țara cea mai bună din lume	55
Probleme de echipă	69
Mămăligă cu brânză	80
O zi ca oricare alta.....	97
Dimineață devreme	108
Strada mea.....	111
O zi de școală	113
Pierduți de două ori.....	124
Suflete calde	130
Insomnie	138
Virtute virtuală.....	143
Vacanțe nord-americane	149
Fotbal, lumină și destin	161
Dor de țara mea	178
Restul la sută	183
Epifania săracilor în duh.....	190
Duminică de vară	193
Amandinele copilăriei.....	197

Cadoul de ziua ta	201
Politică cu delicatețe	206
Cum se pierde alegerile	215
În pat cu dulapul	223
Ploaie de toamnă	227
Oceanul dintre noi	234
Viața într-o valiză	239
Noua lume veche	246
Lecturi pe plajă	261
Generații și crize	267
Dietă mediteraneană	272
Avioane și frontiere	274
Zâmbete inegale	280
Nu din lumea asta	285
Oriunde și nicăieri	289
Crăciun andaluz	294
Paștile în balcon	301
O viață normală	306
Întoarcere în timp	315
Tutuiala	321
O poveste cu un cățel	339
Epilog – reîntâlnirea	351
Post-scriptum	356
Mulțumiri speciale	358

INTRODUCERE

CRITICUL ȘI CĂUTAREA FERICIRII

Chiar și o carte de povești are povestea ei.

În primăvara anului 2018 am publicat *Corectopia – cum să supraviețuim în cușca diversității*, un volum de eseuri pe tema corectitudinii politice și a conflictului cultural ce are loc în Occidentul zilelor noastre. Cartea s-a bucurat de o foarte bună primire așa că, imediat după publicarea sa, m-am trezit cu o uriașă poftă de a scrie și altele.

Zis și... nefăcut.

Problema care mă reținea nu era lipsa ideilor, ci mai degrabă contrariul... Adunasem de-a lungul anilor multe texte inspirate din amintiri, observații sau evenimente de care planeta noastră nu duce lipsă. Cum și de unde să încep? M-a „salvat” la timp Cupa

INTRODUCERE

Mondială de fotbal din Rusia (cum poți să ratezi așa ceva?), apoi vacanța de vară cu vizite încolo și înapoi, și astfel încât elanul de după prima apariție s-a risipit. Las-o pe altădată, mi-am zis, că nu au intrat zilele în sac!

Spre sfârșitul anului, gândul că amân de mulțisor să scriu opera vieții mi-a răpit iar liniștea. Mi-a fost clar că așteptând să apară condițiile ideale nu o voi face niciodată, așa că n-ar strica să mă apuc să strâng tot ce era împrăștiat prin bloguri și fișiere și să văd dacă preocupările mele literare converg către un subiect coerent. În fond, dacă vrei ca posteritatea să îți ridice statuie și să dea numele tău pieței din cartierul unde te-ai născut, iar apartamentul în care ai desenat prima dată cu creionul pe perete să devină „casă memorială”, atunci trebuie să publici și altceva decât texte pe Facebook! Ce-i drept, văzând cum se dărâmă statuile și cum se pun cărțile la index, îmi dau seama că asta nu mai poate constitui o motivație validă....

M-am pus pe treabă și, spre marea mea satisfacție, am reușit să organizez cantitatea de texte acumulate pe șapte teme diferite. Am constatat, de asemenea, că aveam destul de mult material *prêt-à-porter*. Mai rămânea să mă hotărâsc care să fie primul subiect.

Câteva luni bune am oscilat ca măgarul lui Buridan între căpițele de fân. Azi mă gândeam la niște eseuri despre situația din România. Mâine mă preocupa tema corectitudinii politice. Apoi îmi trecea prin cap că ar fi bine să scriu o colecție de amintiri personale sau meditații despre actualitatea creștinismului. În altă zi mă întrebam dacă nu e mai bine să scriu direct în engleză. Într-un târziu am ales ce mi s-a părut cel mai natural: un volum cu impresii acumulate de-a lungul celor 20 de ani de exil nord-american și hispanic.

Cum o bună parte din texte erau aproape gata, mi-ar mai fi trebuit numai un pic de disciplină. Să mă pun pe un scaun, să rog pe cineva să mă lege acolo și să îmi aducă de mâncare până duc treaba la bun sfârșit.

Însă ceva tot nu se lega, ceva mereu mă reținea. Ce scriam azi nu îmi mai plăcea mâine, așa că o luam de la capăt. „Ce ziua zidea, noaptea se surpa”... La fel ca în legenda meșterului Manole, ceva sau cineva trebuia să fie sacrificat. Lipsea o Ană pe care să o îngrop în zid...

Am folosit iarăși toate scuzele din lume ca să amân efortul final. Cupele Europene la fotbal. Examenele pe care fiu-meu trebuia să le treacă (ce părinte sunt eu dacă nu mă îngrijorez de soarta copilului?). Alegerile

prezidențiale din România, alegerile din Canada, apoi cele din Spania. (Ați remarcat că mereu sunt alegeri undeva pe planetă atunci când ai o treabă importantă de făcut?) Mereu altceva trecea în fața scrisului pe lista de priorități.

Când în fine am epuizat toate pretextele, mi-am dat seama cine mă împiedicase tot timpul să mă pun la lucru, cineva la care ar fi trebuit să mă gândesc de la bun început. Era criticul meu interior, pe care îl credeam ieșit la pensie după apariția *Corectopiei*, dar care se arăta acum mai în formă ca niciodată. Ori de câte ori mă așezam la masa de scris, îi auzeam respirația greoaie în ceafă și mi se punea o gheară în stomac. A început să strâmbă din nas la unele fraze, apoi m-a atacat frontal, la intimidare, cu întrebarea crucială:

„Asta e noua ta carte? O colecție de amintiri și snoave? Și ce tratează, mă rog?” Și a rostit lung, apăsător, disprețuitor cuvântul *trateaaazăăă*.

Am înghețat, pentru că în sinea mea îi dădeam dreptate – știam că trebuie să *tratez* ceva: să propun o temă de interes public, un sistem filosofic, un program de acțiune, o soluție la o problemă care frământă omenirea; orice care poate fi justificat în fața unei edituri.

Prima carte fusese despre corectitudinea politică... dar asta? Așa că mintea mi s-a golit pe moment. „Ăăăăă, păi...”

Dar apoi mi-a venit ideea salvatoare: „Păi... mă tratează... pe mine”.

„Adică? Ce răspuns e ăsta? Mă iei la mișto?” a zis criticul, fixându-mă cu uitătura aceea enervantă peste ochelarii imaginari. „Căruia din cititori îi pasă de tine? Ca să nu mai vorbesc de criticii literari, ăia o să te mănânce de viu!” a mustăcit cu un surâs acru.

„Mă tratează pe mine – adică o să povestesc oamenilor cum fac să scap de stafiile care mă bântuie. Inclusiv, la o adică, cum scap de tine! Da, da! Asta e! Le ofer *tratamentul* de a scăpa și ei de criticul lor interior. Uite, vezi? Asta *trateaaazăăă* cartea mea. E bine? Ce zici de asta?!” Căpătasem curaj.

Mâinile și buzele au început să-i tremure. Era clar că nu se așteptase la acest contraatac. Văzându-l că se clatină, am continuat să lovesc și mai tare.

„Da, mă tratează pe mine, și așa voi scăpa de tine, perfecționist nenorocit, care nu faci nimic altceva decât să apari neinvitat de câte ori mă apuc să scriu și critici

INTRODUCERE

orice aş face! O dată nu mi-ai dat şi tu o idee, n-am auzit de la tine vreo încurajare, nimic! Numai acreli, numai răutăţi, numai mutre! – «Vezi aliniatele alea, vezi că ai prea multe greşeli, vezi că formularea aia e stângace...». Parcă ai fi o profă de română din şcoala generală! Numai eu ştiu de câte ori am stat cu foaia goală în faţă, sub ochii ăia ai tăi niciodată mulţumiţi, pândind momentul să te uiţi în altă parte ca să apuc să trântesc şi eu o idee pe hârtie!”

„Da, am continuat furios, asta *trateaaazăăă* cartea mea! Cum să scap lumea de ăştia ca tine! Şi fii tu sigur că cei ce mă citesc au şi ei de-a face cu asemenea paraziţi! Abia aştept să vă trimitem pe toţi la lada de gunoi! Fără voi, lumea o să fie mai bună!”

A urmat o tăcere grea. Atinsesem un nerv... I-a dispărut orice urmă de zâmbet. Apoi cu o voce stinsă, nesigură, a apucat să spună: „Bine, te las, dacă aş doreşti... Hai, fă-ţi de cap! Hmmm, după atâţia ani de ajutor... mărturisesc că nu mă aşteptam... Câtă lipsă de recunoştinţă... Dar dacă ai nevoie, la sfârşit, când crezi că eşti gata, dacă îmi dai voie, poate mă laşi să mă uit pe forma finală a cărţii... Chiar dacă te superi pe mine..., să ştii că faci des greşeli de ortografie..., iar alteori nu dezvoltă suficient ideile”.

Am realizat că mersesem prea departe și mi s-a făcut milă de el. „Bine, bine, bătrâne, așa o să fac. Te chem la sfârșit. Acum hai, du-te la culcare... și ca să dormi liniștit, să știi: cartea asta o să fie despre alte obsesii de-ale mele, nu e despre tine. Despre tine, poate altă dată...” S-a retras umil și discret, parcă un pic mai liniștit.

Și așa am reușit să îl păcălesc și să termin ce aveam de scris.

Totuși, criticul avea dreptate să mă întrebe: „Care este tema cărții?”. Trebuia să dau un răspuns.

Pe măsură ce reciteam și corectam textele, îmi dădeam seama nu numai că retrăiam momentele povestite, dar și că ele ascundeau cheia pentru a descifra rostul emigrării mele. Părăsisem România pentru Canada în 1999, iar după 18 ani mă mutasem în Spania. Oare înțelegeam de ce o făcusem?

Am început să enumăr în minte motivele cele mai evidente. Să fi fost pentru bani mai mulți? De ce nu? Pentru o viață civilizată? Cu siguranță. Pentru școli și oportunități mai bune pentru copii? Categoriec da. Pentru șosele moderne și spitale bine dotate? Posibil.

INTRODUCERE

Ce știam însă despre Canada, viitoarea mea destinație? Nu mare lucru, afară de ce citisem sporadic pe internet, din anecdotele auzite prin vecini sau din poveștile trunchiate ale unei rude îndepărtate care probabil nu îmi spusese adevărul gol-goluț ca să nu mă descurajeze, știind că oricum nu voi pricepe mare lucru. Frica de necunoscut ar fi trebuit mai degrabă să mă țină pe loc. Însemna că mai era și altceva: o dorință de aventură plus setea de a demonstra că sunt capabil să fac ceva ieșit din comun.

Dar mai mult ca orice eram hotărât să scap de România. Mă iritau mentalitatea păguboasă, corupția generalizată, indiferența și delăsarea din partea autorităților, promovarea pe pile, plus tot felul de frustrări de natură profesională – toate acestea mă aduseseră la punctul de a îmi pierde încrederea în viitor. Tocmai asta speram să regăsesc dincolo – normalitatea și speranța.

Tot ce credeam că îmi trebuie era o țară mai bună... Însă la vremea aceea nu îmi dădeam seama că emigrarea implica o dublă ruptură. Din punct de vedere fizic, mă detașam de locuri și oameni dragi. Lăuntric, trebuia să mă rup de tot ce fusesem eu până atunci. Din copilul timid și disciplinat ce prefera siguranța și

cărările bătătorite, urma să devin rebelul pentru care riscul și neobișnuitul fac parte din cotidian.

La început, patria de adopție m-a încântat. Îmi plăceau ordinea, liniștea, curățenia, spațiile largi, respectarea legilor, modul politicoș în care eram tratat de autorități. Societatea era așezată și bine organizată, iar toți păreau să își găsească locul. Grija statului pentru copii, săraci sau bătrâni era cu mult peste nivelul din România. Dar luna de miere nu a durat mult. Nu era suficient să admir ce găsisem. Trebuia să fac efortul de a mă integra în noua patrie.

Mai întâi trebuiau învățate limbile oficiale – nu ca în manuale, ci așa cum erau vorbite pe stradă. Apoi trebuia să mă familiarizez cu legile și obiceiurile locului, cu drepturile și obligațiile aferente. Trebuia să mă integrez în piața muncii, iar pentru asta trebuia să mă formez profesional la universități locale pentru a acumula experiență nord-americană. Relațiile interumane erau, de asemenea, altfel de cum le știam ș. Vecinii se salutau scurt și cam atât, iar pentru a te întâlni cu un prieten trebuia să planifici cu multe zile înainte. Timpul fiecăruia era drămuț. Majoritatea localnicilor erau politicoși și amabili, dar reci și distanți, chiar pe alocuri robotici, și păreau excesiv de preocupați de carieră.

INTRODUCERE

Desigur că societatea gazdă nu fusese concepută special pentru mine. Eu reprezentam doar un simplu element ce trebuia amestecat omogen cu celelalte ca să nu se taie maioneza. Costul subtil al integrării era diminuarea treptată a identității: sub pretextul toleranței față de alții, erai invitat să lași deoparte valorile și tradițiile personale. Iar eu, din instinct de conservare, mă agățam de orice mi-ar fi amintit cine eram: familie, cărțile aduse din țară, grupul de prieteni, biserica, jurnalul cu amintiri, cățelul, magazinele cu produse românești.

Trăiam pe pielea proprie fenomenul de dezrădăcinare – plăteam prețul pentru o viață prosperă și civilizată printr-o lentă destructurare interioară. De acum înainte, în orice vacanță aș fi plecat, mă întrebam dacă nu aș putea să mă mut acolo. Toronto? Florida? Republica Dominicană? Franța? Italia? Spania? Unde ar fi mai bine? Fiecărui loc vizitat îi găseam avantaje și dezavantaje. Odată emigrat, mă adaptam ușor oriunde, dar nu mă mai puteam atașa nicăieri.

Nici scurtele reveniri în România nu făceau excepție. Printr-un ciudat fenomen compensatoriu, idealizam locurile natale când mă aflam departe, dar mă

dezumflam la revederea lor. Mentalitățile de care fugisem erau tot acolo. După fiecare vizită, mă întorceam în Canada și mai confuz ca înainte. Căutarea paradisului pierdut sfârșea mereu într-un drum înfundat.

A trebuit să emigrez pentru a doua oară, din Canada în Spania, și să sufăr noi iluzii și dezamăgiri pentru a înțelege că ceea ce căutam inconștient, fericirea personală și senzația de „acasă”, pierdută chiar dinainte de prima plecare, nu o voi recăpăta rătăcind dintr-un loc în altul. În toți acești ani trăisem într-o permanentă ambivalență afectivă, iubind și urând țările prin care trecusem. Abia târziu, în timpul unei vizite cu desfășurare neașteptată la București, mi-am dat seama că, tot căutându-mi locul ideal pe planetă, fugeam de fapt de mine însumi.

Despre toate acestea fusese emigrarea mea și despre asta urma să fie vorba în carte.

De acum încolo lucrurile au început să se schimbe. Am pus stop căutărilor pe orizontală. Am făcut pace cu mine însumi – între cel ce fusesem și cel care devenisem. Am făcut pace cu patria natală și cu cele de adopție. Niciuna nu îmi datora mie ceva, fiecare își văzuse de destinul ei, pe care eu nu-l puteam schimba.

INTRODUCERE

Am crezut că am în sfârșit timpul și energia pentru a mă dedica altor proiecte: copii, afaceri, opere de caritate, politică, scris. Pentru o vreme, liniștea mi-a revenit. Dar nu avea să rămână prea mult cu mine.

Pentru că așa e viața – tocmai când crezi că ți-ai găsit echilibrul, apare ceva care te aruncă înapoi în haos. Stabilitatea nu este din lumea aceasta! Copiii cresc și pleacă în lume. Partidul preferat pierde alegerile. Apare o pandemie și totul se dă peste cap. Sentimentul de „acasă” se năruiește din nou! Cartea nu se mai lasă scrisă. Criticul interior se ivește iar, cu răsuflarea lui nesuferită, gata să-ți arate că eforturile tale nu valorează doi bani.

Îți rămâne zilnic misiunea de a-i demonstra că nu are dreptate...

BĂIATUL CARE VINDEA DESENE

Niciodată, până în acea zi de octombrie 1997, nu mă gândisem că aş putea pleca definitiv din țară.

În copilărie apucasem să fac două excursii „afară”, ambele cu părinții: prima dată, cu autocarul în Bulgaria, pe când aveam 11 ani; și a doua, cu Trabantul familiei, pe la 15 ani, în alte trei țări socialiste. Erau vremuri în care turismul era considerat atât un privilegiu, cât și un risc. Privilegiu pentru cetățean, risc pentru partid, în cazul în care turistul nu mai găsea drumul de întoarcere.

Din excursia în Bulgaria îmi mai aduc aminte ca prin vis cum turiștii români ascundeau pachetele de BT pe sub scaunele autocarului, precum și un miros ascuțit de parfum de trandafir pe care îl cumpăraseră părinții. Din cealaltă, amintirile sunt ceva mai numeroase: sticle de Coca-Cola servite la benzinăriile din Cehia, înghețata ungurească cu vanilie și banane, S-Bahn-urile berlineze, muzeul transporturilor din

Dresda, podul Karel IV din Praga, magazinele pline, autostrăzile largi și netede din Ungaria. Toate, elemente de invidiat pentru România acelor ani! În plus, trăisem miracolul de a mă apropia la câțiva metri de Occident, la poarta Brandenburg, bine păzită de soldații sovietici, și privisem din Turnul Televiziunii parcul Tiergarten din Berlinul de Vest, promițându-mi solemn că într-o zi o să pun piciorul „dincolo”!

Aveam să intru în prima țară „capitalistă” abia în 1990, după revoluție, cu prilejul unei scurte vizite în Turcia, din care îmi amintesc numai de abundența de blugi, tricouri și gumă de mestecat din bazarurile din Edirne. După care, în următorii ani, mi-am văzut de treabă. M-am căsătorit în timpul studenției, am descoperit Biblia, am terminat facultatea, am început să lucrez ca profesor de fizică. Tot ce visam pe atunci era o carieră care să îmi permită un trai liniștit și să îmi ofere timp pentru citit și scris.

În jurul meu, mulți colegi și prieteni erau în căutare de burse în străinătate: unii depuneau cereri de emigrare permanentă la ambasadele europene și nord-americane, iar alții plecau cu contract de muncă în Australia sau Africa de Sud. Exemplul lor mă lăsa rece. Nu le înțelegeam motivația, așa că nu mă

interesa câtuși de puțin cum făcuseră. Nu aveam mari pretenții de la viață – dacă ieșeam din când în când în oraș la o piesă de teatru sau îmi cumpăram o carte, eram mulțumit. Salariile pe care le primeam nu erau mari, dar păreau suficiente pentru ce aveam nevoie. Locuiam în același apartament cu părinții soției; nu era cel mai comod, dar nu ne plângeam. Da, societatea românească din acei ani era una a corupției, birocrăției și indiferenței față de cetățean, dar toate acestea nu mă afectau direct atât de mult.

Toate bune până când, în noiembrie 1995, ni s-a născut primul copil. Atât cheltuielile, cât și pretențiile au crescut. Dintr-o dată, salariul nu mai ajungea – trebuia să primim mereu câte ceva în plus de la părinți. Spațiul începea să fie strâmt. Perspectivele de a câștiga mai mulți bani erau limitate la a oferi lecții particulare de matematică și fizică. De asemenea, ne puneam speranțele într-o schimbare politică ce trebuia să aducă un plus de prosperitate tuturor.

Schimbarea visată a venit într-adevăr în noiembrie 1996, când Emil Constantinescu și CDR au câștigat alegerile. Dar nu a trecut mult până când ne-am dat seama că mult doritele ameliorări nu vor sosi prea curând. Noului guvern nu îi reușea reforma economică,

iar prețurile tuturor produselor erau în creștere. În primăvara lui 1997 ni se năștea al doilea copil, iar cererea de lecții particulare era în scădere.

Cu toate astea, în radarul personal nu apăruse încă ideea emigrării. Nici măcar când verii soției mele care urmau să plece definitiv în Canada au trecut pe la noi să își ia rămas bun. Țin minte că m-am mirat de decizia lor, i-am felicitat pentru curaj, dar nu mi-a trecut prin cap să le cer informații despre cum au procedat. Continuam să sper că vom găsi o soluție în România, deși nu era deloc clar ce anume.

Într-o seară de septembrie a aceluși an, ajungând acasă, îmi găsesc soția șezând la birou și desenând. Când a terminat, mi-a întins o hârtie. Pe foaie mi se arătau o căsuță cu pridvor, cu un leagăn în curte, doi copii jucându-se cu un cățel și un automobil parcat alături. Pusese și un titlu: „Vis”. Ei, copiii – îi aveam deja, lipsea doar restul!

M-a cuprins un sentiment de revoltă acompaniat de o dorință puternică de a-mi schimba soarta. Nu, nu mai trebuia să aștept de la alții – era timpul să fac eu ceva! Am luat un pix și am început să redactez un text prin care ne luam angajamentul să facem tot ce

depinde de noi pentru a ne îndeplini „visul”. L-am semnat amândoi adăugând la sfârșit „Așa să ne ajute Dumnezeu”.

Nu aveam nici o idee despre cum vom proceda, dar îmi amintesc că a fost prima dată când am luat în calcul că ar trebui să caut altceva de lucru. Îmi plăcea foarte mult munca de profesor și timpul liber, dar era clar că nu mai era vorba numai despre mine – aveam doi copii de care eram responsabil.

În acea perioadă vorbeam des la telefon cu dl Iunian Chelu, un inspector de fizică, un om înțelept și credincios, căruia i-am împărtășit frământările mele. Văzându-mă atât de pornit să-mi schimb viața, m-a invitat să ne vedem la o biserică din București ca să stăm de vorbă.

Așa că, în prima duminică din octombrie, mi-am luat soția și copiii și am plecat la întâlnirea cu amicul nostru. Ne-a „cules” de la o stație de metrou și apoi ne-a condus pe niște străduțe lăturalnice până am dat de o bisericuță cochetă, construită în stil brâncovenesc, numită Stavropoleos (în grecește, „cetatea crucii”).

Am participat la slujbă rugându-mă în tăcere. Sosisem acolo cu fruntea întunecată, sub presiunea

„legământului” asumat de a îndeplini „visul” de pe hârtie, însă ascultând cântările corului, privind icoanele și simțindu-mi fața încălzită de lumânările arzânde, starea de spirit mi s-a schimbat. Devenisem ca prin farmec senin și încrezător. Era ca și cum Dumnezeu îmi făcuse cu ochiul, ștregărește: „Nu te teme! Las’ c-o rezolvăm noi și pe asta...”.

La sfârșitul slujbei, prietenul meu mă întrebă: „Și? Ce o sa faceți? Ați găsit vreo soluție?” „Nu încă, i-am răspuns. Dar uitate, soarele e sus, pe cer, și astăzi în biserică am căpătat convingerea că ceva bun ni se va întâmpla în curând. Săptămâna trecută am început să dau telefoane la rude, la colegi, la prieteni, am trimis CV-uri pe la diverse firme. Simt că ceva o să iasă”.

Trei zile mai târziu, un alt prieten, Richard, frământat de probleme asemănătoare, mă sună și îmi spune că vrea să ne vedem. Îl chem acasă, îmi cere un pahar cu apă, după care se trânteste în fotoliu și mă privește fix: „Auzi, te-ai gândit vreodată *serios* să pleci din țară?”.

Ceva din intonația sa, apăsarea solemnă pe cuvântul „serios” m-a făcut să simt că mă trezesc dintr-un

somn adânc. De data asta, Dumnezeu nu glumea! Fructul era în sfârșit copt.

Amicul meu întâlnește un avocat de emigrație și acesta îi împuiase capul cu multe informații bulversante: pasămite Canada avea nevoie de oameni tineri și educați, cu copii, ca să își populeze imensul teritoriu. Procesul emigrării nu era chiar ușor, trebuia să ai bani ca să te susții în primele luni, dar calitatea vieții de acolo era printre cele mai ridicate din lume. Pe scurt, Canada căuta unii ca noi.

Idea de a fi „căutat” cu scopul nobil de a „popula” o țară prosperă m-a încântat pe loc. Mă și vedeam stând pe plajă sub o umbreluță, cu o sticlă de Pepsi în mână! Iată, în fine, că undeva, cineva are nevoie de mine!

În noaptea aceea nu am putut să dorm, imaginându-mi toate scenariile posibile despre unde și cum să plecăm și ce să facem acolo. Îmi părea rău acum că nu îi întrebasesm pe verii șsoției cum au procedat și că fusesem orb la frământările colegilor mei de generație. Dar timpul nu era pierdut. A doua zi am mers la ambasadă, am luat niște broșuri și am început să lucrăm pentru transformarea visului în realitate.

Procesul nu a fost deloc simplu. Am strâns informații despre criteriile de emigrare. Mi-am instalat internet acasă. Noaptea, când costul era mai mic, căutam pe *yahoo* și *altavista* tot ce se putea ști despre viitoarea destinație. Am învățat de unul singur engleza, citind broșuri și pagini ale guvernului canadian. Am „reînviat” franceza pe care o credeam uitată. Am învățat programare și m-am familiarizat cu computerul, pe care până atunci îl uram. Mi-am schimbat de trei ori ocupația, abandonând cu inima strânsă postul de profesor. Am strâns banii necesari pentru procesarea dosarului de emigrare. Pe măsură ce învățam ceva nou, simțeam că mă transform. Nu mai eram cel ce așteaptă ca guvernul să îi rezolve problemele. În primăvara lui 1998, am depus o primă cerere de emigrare, care a fost respinsă, iar în toamnă, după o nouă schimbare a locului de muncă, a urmat o a doua cerere pentru Quebec, provincie ce avea criterii diferite de restul Canadei, ceea ce ne-a condus în noiembrie la interviul de la ambasada din București. După aproape o oră de întrebări și discuții, ofițerul de emigrație s-a ridicat în picioare și ne-a anunțat solemn: „*Bienvenue au Quebec*”. Eram acceptați și, deci, eram buni pentru export!

Mai era însă de trecut un hop la care nu ne gândisem, mai puternic decât toate obstacolele de până atunci: despărțirea de părinți.

Bunicii erau bineînțeleș topiți după nepoții lor. Iar acum urma să facem saltul cel mare, să plecăm la mii de kilometri distanță, fără să știm dacă și când ne vom mai revedea.

Au început presiunile. Ne sugerau să lăsăm copiii în România. Să plecăm doar noi, adulții, să ne facem un rost, și abia când vom ști precis care ne este soarta, să venim să îi luăm. Mai mult, mama, care avusese parte de o copilărie cu multe despărțiri, nu concepea deloc să nu ne mai vadă, așa că spera să renunțăm cu totul la planul nostru. Aveam acum o altă apăsare pe suflet. Data la care urma să fie emisă viza de emigrare se apropia și trebuia luată o hotărâre.

Să îmi las copiii să fie crescuți de bunici, fără să știu când îi voi putea lua cu mine? Dar tocmai pentru ei voiam să plec, să pot să îi cresc într-o altă lume, în alt sistem, să aibă parte de o altă educație, de alte oportunități. Să renunțăm total la planul de emigrare după aproape doi ani de eforturi, numai pentru a pacifica familia? Asta nu ar fi făcut decât să ne prelungească

starea de dependență financiară, iar „visul” de a avea propriul nostru „acasă” s-ar fi îndepărtat și mai mult. Copiii ar fi rămas să aibă parte de același traseu ca toți ceilalți – școala de cartier și apoi o carieră construită cel mai probabil pe pile. Nu doream însă nici să îi facem pe părinți să sufere, și în plus ne era și nouă, firească, teamă de necunoscut.

Și atunci a apărut Dănuț.

Eram deja în luna august din 1999. Tocmai fusem la ambasada Canadei să ne ridicăm vizele, și încă nu știam precis ce o să facem cu ele. Așteptam într-o stație de autobuz la Piața Romană când observ la o măsuță un băiețel blond, frumușel, în vârstă de vreo 8 sau 9 ani, care expunea niște foi de hârtie. Mă apropii ca să mă uit mai bine. Erau vreo 10 desene făcute cu creionul, în stilul târziu al lui Picasso. Cățeluși, pisicuțe, căsuțe, toate frumoase, inocente, bine conturate. Îl întreb pe băiat ce reprezintă. „Sunt făcute de mine. Le vând ca să pot cumpăra mâncare pentru surioara mea. Mama nu are salariu mare, iar tata a murit.”

Într-o secundă, mi-am imaginat băieții mei rămânând în România și ajungând să vândă desene pe stradă ca să poată supraviețui.

„Cum te cheamă pe tine, băiețel?“ „Mă numesc Dănuț” „Cât costă desenele tale, Dănuț? Vreau să ți le cumpăr pe toate. Sper că nu te superi” „Nu mă supăr. Mulțumesc, domnule.”

Le-am strâns pe grabă, ascunzându-mi lacrimile și i-am oferit dublu față de cât ceruse. Dănuț a plecat acasă mulțumit – sora lui avea azi ce să mănânce... Am sunat-o imediat pe mama și i-am povestit întâmplarea. „Da, e posibil să regret un pic dacă plec. Dar dacă nu îmi place acolo, n-am decât să mă întorc. În schimb, dacă ratez șansa asta acum, cel mai probabil o să regret toată viața. Nu vreau ca băieții mei să ajungă să vândă desene într-o stație de autobuz”. Cu greu, mama a acceptat încă o despărțire...

Așa că, în septembrie 1999, ne-am luat zborul spre noul El Dorado. În valize, printre bagaje, am așezat „visul” Luciei, „legământul” și desenele lui Dănuț, pe care le păstrez și astăzi spre aducere aminte.

ȚARA CEA MAI BUNĂ DIN LUME

„Canada este cea mai bună țară din lume”, declară în fața reporterilor adunați la conferința de presă prim-ministrul Jean Chretien. Bine, el o spune frumos, cu gura înclinată într-o parte și cu erorile de franceză de care presa din Quebec face haz: *le plus meilleur pays du monde...*

Ei da, asta voiam să aud! Închid televizorul și mă bag în pat. Restul celor din casă sforăie deja. Se așterne liniștea, dar încă nu pot să adorm.

Vorbele lui Chretien îmi răsună încă în ureche. Mă aflu în Lumea Nouă de aproape trei luni și, deși nu am vizitat toate țările de pe mapamond, nu îl pot contrazice. Parcă sunt aici de când mă știu. Senzația de *étranger*, foarte acută în primele zile, de pește care se zbate pe uscat, a rămas undeva în urmă. Suntem deja familiarizați cu spațiile largi, cu parcurile imense din fața supermarket-urilor, cu parcurile înverzite și curate, cu terenurile de fotbal și tenis impecabile puse

gratuit la dispoziția cetățenilor de primărie, cu cerul albastru și aerul curat, cu zgârie norii din centru, cu vecinii și colegii calmi și amabili. Până și limba locală, cu lă-lă-urile și ți-țu-rile ei, ce ne părea marțiană la început, a ajuns să ne sune melodios.

Am nimerit într-o perioadă de austeritate bugetară. Guvernul provincial nu are bani decât pentru a ne ține acasă sau la cursuri de franceză... Ca mândri beneficiari al statutului de nou veniți, avem acces gratuit la unele muzee și la o sumedenie de asociații care se ocupă cu ajutorarea „săracilor”, de la care putem procura haine, alimente, cărți, jucării, ba chiar clăpări, schiuri și curcan de *Thanksgiving!* Pun ghilimele la „sărac” pentru că veniturile amărăților de aici depășesc binișor pe cele ale unui *middle class* din România.

Blocul în care locuiesc are 100 de apartamente, distribuite pe trei etaje și este construit din lemn (materialul cel mai des folosit aici). Foarte mulți locatari provin din alte țări, iar printre aceștia românii sunt majoritari. Copiii din bloc se joacă de obicei în curtea comună din spate, la piscină, și auzim cu plăcere cum româna a devenit *lingua franca*, fiind vorbită până și de fetița chinezilor de la parter.

Mâine e o zi lungă. Și eu, și vecinul meu de perete, Liviu, fost inginer de aviație în România, vom merge în centrul orașului la un târg unde numeroase companii și universități își prezintă ofertele...

Îmi este tot mai clar că nu voi rămâne pe *welfare* (ajutor social) la nesfârșit, cu toate că partidele de tenis din parcul de lângă bloc merg de minune... Am de gând să îmi aduc părinții aici, măcar în vizită. Ce-i drept, vorbim la telefon cam o dată pe săptămână pentru că e scump(2\$ pe minut), dar asta nu poate compensa faptul de a ne afla la zece mii de kilometri distanță. Și pentru asta am nevoie de un venit superior ajutorului oferit de stat. În plus, noii noștri prieteni, sosiți aici de mai mulți ani, au deja case cu etaj, curte, piscină și călătoresc des prin lume... probabil ca să verifice afirmația domnului prim-ministru. Toate acestea te determină să vrei mai mult. Motorul capitalismului canadian nu este supraviețuirea, ci aspirația către un standard de viață superior. E greu să rămâi indiferent când cei din jurul tău ridică mereu ștacheta.

Sunt pe punctul să adorm, dar în liniștea nopții mi se pare că aud un mic răcâit în peretele comun cu vecinul. La început nu îl bag în seamă, dar zgomotul se amplifică. Ce să fie oare?

Am o bănuială... Aprind brusc veioza și surprind privirea derutată a unui șoricel negru, care imediat o zbughește către perete, intrând într-o gaură minusculă, pe lângă cablul de internet. Nu sunt singurul din casă care s-a trezit: Petru, băiatul cel mic, care nu are decât doi ani și jumătate, l-a zărit și el pe intrus. „Hiiii! To! Totitelu!”. El e încântat de apariție.

Eu însă nu. Șoareci în casă? În „cea mai bună țară din lume?”. Oare domnul Chretien știe asta? Pândesc câteva minute gaura cu pricina. Evident, nedoritul meu tovarăș de apartament nu se mai arată. După o așteptare îndelungată, mă întorc în pat, cu un amestec de dezgust și surpriză. Întotdeauna am avut repulsie față de ființele minuscule care se pot strecura fără chei în casa omului. Îl trimit pe cel mic la culcare, sting lumina și încerc să adorm. Poate reușesc... Dar mica vietate nu și-a terminat rondul de noapte – profită de întuneric și își continuă zgândăritul în perete.

Enervantă senzație să stai în pat cu lumina stinsă, știind că cineva îți cotrobăie prin lucruri! Minutetele se lungesc. Din când în când aprind lumina, iar zgomotul se oprește. Iar o sting, iar începe... și tot așa. Cu greu, după vreo două ore, reușesc să adorm. Nu știu dacă a renunțat el sau n-am mai rezistat eu...

Dimineața, mă trezesc la ușă cu vecinul.

„Și la voi a fost un șoarece astă-noapte?”

„Da. Enervant, nu? L-am și văzut. A râcâit o grămadă în perete. Abia am putut sa dorm.”

„Da, și eu l-am văzut. Negru ca tăciunele. E inadmisibil. Trebuie să vorbim cu *concierge*-ul, să ne scape de el.”

Concierge-ul (adică administratorul blocului) locuiește cu un etaj mai jos. Îi povestim tărașenia. E calm, dă din umeri și promite că se rezolvă. Zice să stăm liniștiți. „*C'est pas grave...*” Vine în apartament cu niște lână minerală, roșie, pe care o înfundă în gaura din perete și pleacă. Hmmm... Nu sunt convins că asta rezolvă problema, dar nu am timp acum să fac pe deșteptul.

O luăm din loc către târgul de joburi. Suntem morți de somn și apăsați de o nouă grijă, cea a carierei în țara de adopție. În metrou, Liviu devine filosof:

„Auzi vecine, când eram în România, rudele îmi spuneau să nu îmi fac griji cu jobul sau cu limba, că totul se va rezolva în câteva luni. Aiurea! Habar

n-aveau! Trebuie să te miști, să cauți, să te agiți. Dacă stai acasă și joci tenis, nu se întâmplă nimic. Nici limba nu o înveți, nici nu îți bate nimeni la ușă să îți ofere vreun post. Singurul localnic care mi-a intrat în casă până acum a fost șoarecele de azi-noapte!”

Ieșim de la metrou și ajungem la complexul Desjardins, din „orașul subteran”. Trebuie spus că centrul Montrealului are un șarm aparte – a fost construit special pentru a înfrunta iernile lungi și friguroase. Zgârie-norii – majoritatea sedii de firme și instituții guvernamentale – sunt interconectați la subsol cu rețeaua de metrou, cu gara centrală, de unde poți lua trenul către Toronto sau New York, cu trei universități și o mulțime de magazine și restaurante. Dacă locuiești și lucrezi în *centre ville* poți să nu îți pui paltonul pe tine luni de-a rândul. Desigur, viața în centru e scumpă, și după o vreme te plictisești numai de vitrine și restaurante, dar soluția găsită de arhitecți pentru a fenta iarna este ingenioasă.

Ne trezim într-o sală imensă, cam cât un teren de fotbal, unde sute de companii din toată America și câteva zeci de universități canadiene și-au amplasat chioșcurile de prezentare. Broșuri, cataloage și desigur consilieri de recrutare *sur place* gata să îți răspundă

la întrebări, să te încurajeze să le lași CV-ul sau să te îndrume spre programele lor de studii.

Idea de a obține o diplomă locală prinde tot mai mult contur... deși la început mă iritase. Aș vrea să mă văd cât mai repede la un *job*, ca să îmi pot aduce părinții aici. Din păcate însă, pentru multe companii nord-americane, o diplomă de fizician din România este echivalentă cu una de vraci din Burkina Fasso... Cu rare excepții, localnicii nu prea au auzit mare lucru despre România, afară de Nadia (medaliată cu aur la olimpiada lor, de la Montreal). Unii cred că vorbim limba rusă, că am făcut parte din URSS și avem capitala la Budapesta, dar majoritatea nu știu nici atât. De aceea o diplomă obținută la *UQAM, Concordia, McGill* sau *École Polytechnique* este ca un certificat de a doua naștere.

Ne plimbăm de la un chioșc la altul, adunând în sacoșă un maldăr de broșuri. Multe, enorm de multe *job*-uri în informatică... trăim în spaima tranziției spre anul 2000. Pentru profilul meu de fizician nu se găsește mai nimic... Lăsăm *CV*-uri peste tot, tragem cu urechea în stânga și dreapta, asistăm la diverse prezentări.

În dreptul unui stand pe care scrie *Industrielle Alliance*, un domn de culoare, bine îmbrăcat, își etalează dinții albi... „Nu vă interesează o carieră foarte bine plătită, în care puteți să fiți propriul șef?” „Ei, cum să nu?”, îi răspund. „Se mai pune problema? Despre ce e vorba? Pe cine trebuie să omor?”

„Ha, ha” – râde el cu dinții până la urechi. „Pe nimeni... chiar dimpotrivă... Treceți mâine pe la biroul nostru să stăm de vorbă. O să vă explic.” Îmi întinde o carte de vizită. Adresa lor e foarte aproape de unde locuiesc, așa că *pourquoi pas?* Oricum nu am altceva mai bun până acum.

Intrăm apoi în zona universităților și la primul chioșc se află *École Nationale d'Administration Publique*, pe scurt *ENAP*.. Sună parizian, deși școala e afiliată la *Université du Quebec*. Asistăm la o scurtă prezentare: e o școală pentru cadre, post-universitară – oferă numai master, doctorat și diplome profesionale pentru cei ce lucrează în primării, ministere, ONG-uri. Deși politica m-a interesat dintotdeauna, simt că nu e exact ce caut și dau să plec mai departe. Domnul de acolo însă mă agață cu o frază pe care voiam, inconștient, să o aud: „Știți, toți absolvenții noștri ocupă poziții foarte bune când termină studiile la noi”. „Bine, dar eu am făcut

fizica în România”, încerc eu să scap. „Nu contează, ba din contra, formația dumneavoastră poate fi excelentă pentru un viitor analist de politici publice.” Ok, rămâne să trec și pe la voi în zilele următoare...

Mai survolăm secțiunea ocupată de *UQAM*, unde găsim un departament de științele atmosferei, la care profilul meu de fizician s-ar potrivi perfect. Privesc statisticile oficiale ale guvernului federal (*Job Futures*) care arată că cererea de meteorologi pe piața muncii este slabă, dar tipul de la chioșc mă contrazice: „Acelea sunt date vechi. Nu sunteți la curent cu Protocolul de la Kyoto, cu încălzirea globală? Vor fi multe fonduri alocate pentru cercetare în următorii ani, iar cererea de specialiști în domeniu va crește spectaculos. În plus, departamentul nostru oferă burse de studii. Puteți face masterul sau doctoratul fără să aveți datorii la sfârșit”.

Am unele rezerve față de toate aceste promisiuni, pentru că vin din Europa de Est, unde faptul de a absolvi un program universitar nu garantează nimic. În fond, fiecare cioară își laudă puiul. Dacă cumva îmi pierd timpul de pomană și mai termin și cu datorii? De aceea, oferta celor de la *UQAM* mi se pare onestă: o bursă care să îmi acopere costul studiilor arată că

școala e dispusă să absoarbă o parte din risc. Așa că iau și cartea lui de vizită...

La următorul stand dăm peste un bătrân profesor indian care predă biotehnologie la *École Polytechnique*. Aici nu e pentru mine, ci pentru soție, care în România a absolvit biofizica. După o discuție despre marile proiecte actuale din domeniu, îi pun întrebarea decisivă: „De unde știi că dacă termin acest program îmi găsesc de lucru?”. Iar înțelepciunea indiană se arată la înălțime: „În orice domeniu, dacă ești bun și pasionat de ce faci, vei găsi de lucru. Numai leneșii sau cei ce o fac fără pasiune rămân pe afară”. Răspunsul lui mă convinge, iar soția pare încântată. Altă carte de vizită...

Ne întoarcem acasă seara, cu sacoșele pline de broșuri și de cărți de vizită. Suntem oboșiți, dar ceva mai liniștiți. Nu știm încă pe ce drum vom apuca, dar parcă începe să se ridice un pic ceața. Important este că avem opțiuni.

Total indiferent la oboseala noastră, șoricelul de aseară își continuă noaptea râcâitul în peretele de lemn. Lâna minerală nu a servit la nimic, doar îl împiedică pe clandestinul locatar să intre pe gaura veche. Iarăși nervi, iar lumina aprinsă, iar cel mic,

curios, lipește urechea de zid: „Nde totitelu?” (adică „Unde e șoricelul?”).

„Totitelu” găsește însă o altă gaură și acum traversează rapid bucătăria, zbughind-o spre alt perete. Mie mi se urcă sângele la cap, însă cel mic e fascinat. Mă apuc să astup cu lână minerală toate micile găurele găsite în toți pereții... într-un târziu mă culc, bombănind, în timp ce Petru își face planuri de viitor cu privire la noul său prieten...

A doua zi, dau nas în nas cu *concierge*-ul la urcarea în lift.. Vreau să îi spun pățania, dar tipul e deja enervat. „Știu, știu. Șoarecele ăla. Vecinul dumneavoastră m-a trezit astă-noapte la ora două... Azi chem exterminatorul.” Și pleacă.

Sun la Liviu, îmi deschide: „Măi vecine, dar ne-simțiți sunt ăștia de aici... Bănuiesc că iar a fost și la voi șoarecele ăla. M-am dus azi-noapte la *concierge* la ușa să-i spun... auzi, cică de ce îl deranjez noaptea! Păi bine, băi, i-am zis, dacă eu nu pot să dorm, nici tu să nu dormi. Fă ceva să scăpam de animalul ăla, că te torn la *Regie de logement!*”.

Bravo, vecine, sunt mândru că sunt român... Se poate una ca asta? Se pare că fără un pic de scandal

lucrurile nu prea se mișcă în „țara cea mai bună din lume” ,, Liviu se oferă să rămână acasă pentru când va sosi exterminatorul, dar noi, după ce ducem copiii la grădiniță, plecăm la întâlnirile stabilite de ieri.

La *Industrielle Alliance*, amicul de ieri îmi povestește pe scurt că e vorba de un post de consultant în asigurări de viață și că se pot face o grămadă de bani. Apoi mă conduce la sala de computere. Am de trecut un „test de aptitudini”, să vadă dacă mă potrivesc. Seria de întrebări care îmi trece prin fața ochilor mă convinge rapid că nu am profilul potrivit pentru vânzări de acest gen. Mă cer așadar afară singur, mulțumesc pentru încrederea acordată și plec. Primul meu interviu în Canada este un eşec... Mai târziu aveam să aflu că cei „potriviți” pentru acest tip de job au ajuns într-adevăr să câștige mult și să capete mult dorita independență financiară, dar ce să-i faci, fiecare cu limitele sale...

După altă întâlnire scurtă la *ENAP*, aflu că ne-ar prinde bine să obținem o hârtie oficială de echivalare a studiilor din România. Altă alergătură. Du-te și copiază diplomele românești și apoi dă fuga la Consatul României, pentru o șampilă. Aici doamna de la ghișeu se răstește la mine, ținând parcă să îmi reamintească de ce am plecat din țară... E primul funcționar care

îmi vorbește nepoliticos de când am pus piciorul în Canada. Ei, las' că e bine, asta înseamnă că am ales corect!

Nevasta se întoarce fericită de la *École Polytechnique*. E hotărâtă să se înscrie la un program de master... Acasă, află că exterminatorul a trecut prin bloc și a lăsat pe la diverse colțuri strategice niște boabe de grâu otrăvite și nu ar trebui să mai avem probleme de acum încolo... Nu știu ce să cred. O să vedem la noapte.

Copiii sosesc de la grădiniță încântați, au învățat niște cântece de *Noël*. Petru observă grăunțele roz din colțul bucătăriei. „Te ete ata?”, arată el cu degetul. „E pentru șoricelul din perete”, îi spun, „ca să nu ne mai deranjeze la noapte”. Ne punem împreună la un film de desene animate și apoi îi duc pe băieți la culcare.

Dar Petru nu se dă dus și se așază lângă gaură, așteptând. „Petru, poți să te culci, șoricelul nu mai vine.” Mă privește un pic încurcat și apoi mă întrebă: „Tati, totitelu moane?” Oops! La asta nu m-am gândit...

Inventez ceva, la repezeală: „Șoricelul a plecat la casa lui, pentru șoricei, aici e o casă pentru oameni”. Își încrucișează mâinile, bosumflat. „Ti de te nu dit *bye bye* la mine?”

ȚARA CEA MAI BUNĂ DIN LUME

Are lacrimi în ochi...Îl mângâi pe cap. Nu știu ce să îi răspund. Adoarme cu gândul la micul rozător care a plecat fără să îi spună la revedere, așa cum fac de obicei prietenii. Adorm și eu într-un târziu, cu un nod în gât.

De atunci, „totitelu” nu a mai apărut, iar casa și-a regăsit liniștea. Petru l-a mai așteptat câteva seri la gaura din perete, sperând că se va întoarce să își ia rămas bun, dar a înțeles într-o zi că în „țara cea mai bună din lume”, oamenii și șoriceii nu pot locui împreună...